

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๐๙/๒๕๖๓

ระเบียบวาระสำคัญของรัฐบาล
เรื่องเพื่อทราบ เรื่องที่ ๑

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 19078
วันที่ 26 ส.ค. 2560
เวลา 9.00

กวด. 479
26 ส.ค. 2560

สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

จัดเข้าวาระ... 26 ส.ค. 2560

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนงานและโครงการของส่วนราชการ ๑ เล่ม

ตามที่ นายกรัฐมนตรี ได้ให้ความเห็นชอบให้มีการจัดประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในพื้นที่ภาคเหนือ ณ จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รับมอบหมาย ให้จัดทำทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ เพื่อนำเสนอในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ ทั้งนี้ ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ภาพรวม ภาคเหนือมีพื้นที่ ร้อยละ ๓๓ หรือ ๑ ใน ๓ ของประเทศ มีประชากรร้อยละ ๑๘.๓ หรือ ๑ ใน ๕ ของประเทศ มีขนาดเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ ๗.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศ เศรษฐกิจของภาคมีอัตราการขยายตัวต่ำ โครงสร้างเศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยภาคบริการและภาคเกษตร แรงงานส่วนใหญ่มีความรู้ระดับประถมศึกษา ส่งผลให้คุณภาพแรงงานต่ำ ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้มากขึ้น แต่ยังคงประสบปัญหาความยากจน ปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง และหมอกควันที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

๒. ปัญหาและประเด็นท้าทาย ภาคเหนือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายระดับสากล มีทุนทางวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติโดดเด่น แต่พื้นที่ท่องเที่ยวค่อนข้างกระจุกตัว มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ของสถาบันการศึกษาจำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้อย่างคุ้มค่า รวมทั้งยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับอนุภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างเต็มที่ ผู้ประกอบการในพื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่มีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิตและการค้าในอนุภูมิภาค โครงสร้างพื้นฐานของเมืองศูนย์กลางยังไม่สมบูรณ์โดยเฉพาะระบบขนส่งสาธารณะและสนามบิน พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เกษตรยังไม่ทั่วถึง การทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรเคมี ประชาชนส่วนใหญ่ยังยากจน สัดส่วนคนจนของภาคสูงกว่าระดับประเทศ ประชากรสูงอายุมีสัดส่วนสูงที่สุดในประเทศ ขณะที่ขาดแคลนแรงงานทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ พื้นที่ป่าต้นน้ำบางส่วนมีสภาพเสื่อมโทรม มีปัญหาบุกรุกและใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าผิดประเภท และยังคงเผชิญปัญหามลพิษหมอกควันรุนแรง

๓. ศักยภาพและโอกาส การพัฒนาภาคเหนือในระยะต่อไป มีศักยภาพและโอกาสที่เด่นชัดจากการเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมต่อการพัฒนาเชื่อมโยงด้านการค้าและบริการกับพื้นที่เศรษฐกิจภาคกลางของประเทศ และกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง มีโครงข่ายเส้นทางคมนาคมตามแนว North-South Economic Corridor และ East-West Economic Corridor รวมถึงโครงการก่อสร้างโครงการพื้นฐานขนาดใหญ่ อาทิ รถไฟ

/ทางคู่...

ทางคู่ รถไฟความเร็วสูง ส่งผลให้เกิดโอกาสในการขยายตลาดการค้า การท่องเที่ยว บริการการศึกษา นานาชาติ ธุรกิจบริการสุขภาพและการแพทย์ รวมถึงมีสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปที่หลากหลาย เป็นฐานการผลิต หัตถอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ฐานความรู้ด้านเทคโนโลยีศิลปวัฒนธรรมและการออกแบบร่วมสมัย เป็นฐานทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีสภาพภูมิเศรษฐกิจ-สังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาภาคธุรกิจ บริการ

๔. แนวคิดและทิศทาง การพัฒนาภาคเหนือสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จำเป็นจะต้องนำศักยภาพ ทางภูมิสังคมประกอบกับปัจจัยสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้ของสถาบันการศึกษาและองค์กร ในพื้นที่ มาใช้ในการต่อยอดการผลิตและบริการที่มีศักยภาพและโอกาสเพื่อสร้างมูลค่าสูงตามแนวทางเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในการเสริมสร้างขีดความสามารถของ ธุรกิจท้องถิ่นเพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค ภาคเหนือจึงมีเป้าหมาย พัฒนาเป็น “ฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์มูลค่า สูง เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

๔.๑ วัตถุประสงค์ (๑) เพื่อยกระดับการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ โดยใช้ ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอัตลักษณ์ (๒) เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของระบบ เศรษฐกิจภาคเข้ากับระบบเศรษฐกิจของประเทศ และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (๓) เพื่อดูแลช่วยเหลือ คนจน และผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเอง พึ่งพาครอบครัว และพึ่งพากันในชุมชนได้ (๔) เพื่อแก้ไข ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ ป่าต้นน้ำ และปัญหาหมอกควัน

๔.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด (๑) รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (๒) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (๓) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่าระดับประเทศ (๔) สัดส่วนคนจนลดลง (๕) สัดส่วนผู้สูงอายุที่ เข้าถึงระบบสวัสดิการเพิ่มขึ้น (๖) พื้นที่ป่าต้นน้ำเพิ่มขึ้น (๗) จำนวนวันที่มีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินมาตรฐาน ลดลง

๕. แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

๕.๑ พัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่องให้มีคุณภาพ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มอย่าง ยั่งยืน และกระจายประโยชน์อย่างทั่วถึง รวมทั้งต่อยอดการผลิตสินค้าและบริการที่มีศักยภาพสูงด้วยภูมิ ปัญญาและนวัตกรรม ได้แก่ พัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพตามแนวทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พัฒนาต่อ ยอดอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพสูง

๕.๒ ใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาค GMS BIMSTEC และ AEC เพื่อขยายฐานเศรษฐกิจของภาค ได้แก่ การเสริมศักยภาพของโครงสร้างพื้นฐาน และ วางผังเมืองทั้งเมืองหลักและเมืองชายแดนให้สอดคล้องและสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการขยายตัวทาง เศรษฐกิจ พัฒนาเมืองสำคัญ ได้แก่ เชียงใหม่ และพิษณุโลก ให้เป็นเมืองศูนย์กลางการค้า บริการ ธุรกิจบริการ สุขภาพ บริการการศึกษา ธุรกิจดิจิทัล พัฒนาเมืองสถานีขนส่งระบบราง ที่นครสวรรค์ แพร่ (อำเภอเด่นชัย) เชียงราย (อำเภอเชียงของ) โดยพัฒนาพื้นที่รอบสถานีโดยใช้แนวทางการจัดรูปที่ดิน การวางผังเมือง และส่งเสริม กิจกรรมเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่

๕.๓ ยกฐานะเป็นฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรม เกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ พัฒนาระบบการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และ เกษตรปลอดภัยในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง สนับสนุนการเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่มี

/ศักยภาพ...

ศักยภาพ ได้แก่ การแปรรูปพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน การแปรรูปข้าว พืชไร่ พืชพลังงาน ในจังหวัดพิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ สนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนและผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ในจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร รวมถึงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรอย่างเป็นระบบเครือข่ายที่เชื่อมโยง

๕.๔ พัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุอย่างมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ยกย่องทักษะฝีมือแรงงานภาคบริการ ได้แก่ ส่งเสริมการสร้างรายได้และการมีงานทำของผู้สูงอายุและคนยากจน โดยดำเนินการในรูปของกลุ่มอาชีพและกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พัฒนาแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ควบคู่ไปกับการยกระดับทักษะฝีมือ สร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดสวัสดิการชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๕.๕ อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน ได้แก่ ฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่ป่าต้นน้ำในพื้นที่ ๘ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยเฉพาะจังหวัดน่าน พัฒนาการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบในกลุ่มน้ำหลักของภาค ได้แก่ ลุ่มน้ำปิง วัง ยม และน่าน พัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ บึงสีไฟ จังหวัดพิจิตร และกว๊านพะเยา จังหวัดพะเยา แก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและจังหวัดตาก

๖. แผนงานและโครงการ : กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสนอแผนงาน/โครงการเบื้องต้นในการขับเคลื่อนทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) สรุปได้ ดังนี้

๖.๑ การพัฒนาการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการต่อเนื่อง โดยการพัฒนากลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ได้แก่ การสนับสนุนการขยายตัวทางธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ การพัฒนาท่าอากาศยานเชียงใหม่ ระยะที่ ๑ การพัฒนาท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ระยะที่ ๑

๖.๒ การใช้โอกาสจากเขตเศรษฐกิจพิเศษและการเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคเพื่อขยายฐานเศรษฐกิจ โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาเมืองสำคัญ เมืองสถานีขนส่งระบบราง ตลอดจนพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ได้แก่ การก่อสร้างถนนสาย จ๑ ง๒ ง๔ และ ง๕ ผังเมืองรวมเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ การก่อสร้างถนนสาย จ๑ และ จ๒ ผังเมืองรวมพะเยา และสาย ค ผังเมืองรวมชุมชนมหาวิทยาลัยพะเยาและถนนสายต่อเชื่อมทางเลี่ยงเมืองจังหวัดพะเยา การก่อสร้างถนนสาย ฉ๒ ผังเมืองรวมเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก การก่อสร้างถนนสาย ช๑ ผังเมืองรวมเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๖.๓ การพัฒนาเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ได้แก่ การยกระดับฐานการผลิตภาคเกษตรสู่อุตสาหกรรมแปรรูปมูลค่าสูง

๖.๔ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้ไขปัญหาความยากจน ได้แก่ การสนับสนุนการใช้ประโยชน์โครงข่ายเน็ตประชารัฐ การจัดระเบียบและพัฒนาศักยภาพคนไร้ที่พึ่งและคนขอทาน การพัฒนาผู้สูงอายุให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การขยายเขตไฟฟ้าให้บ้านเรือนราษฎรรายใหม่ ระยะที่ ๒ (คพม.๒)

๖.๕ การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ จัดระบบบริหารจัดการน้ำ และแก้ไขปัญหาหมอกควัน ได้แก่ การก่อสร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วมและภัยแล้งเชิงพื้นที่แบบบูรณาการภาคเหนือ การปลูกฟื้นฟูป่า การป้องกันไฟป่าและควบคุมหมอกควัน

ทั้งนี้แผนงาน/โครงการยังเป็นเพียงข้อเสนอเบื้องต้นที่จะนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาภาคเหนือแบบบูรณาการที่สมบูรณ์ ภายใต้กระบวนการและกลไกการพัฒนาพื้นที่เชิงบูรณาการระดับภาค ๖ ภาค ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายประเมธี วิลศิริ)

เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุมัติ

พลเอก

 (ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
 นายกรัฐมนตรี
 ๒๖ ธ.ค. ๖๐

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ

โทรศัพท์ : ๐-๕๓๑๑-๒๖๘๙

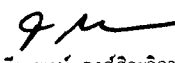
โทรสาร : ๐-๕๓๑๑-๒๖๙๓

E-mail : soapon@nesdb.go.th

กราบเรียน นรม.

.....พ.ร.บ. ๕๕๙.....แจ้งว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ตาม ม.๑ แห่ง พรฎ. ว่าด้วยการเสนอเรื่องฯ และขอให้
 นำเสนอ ครม. เป็นวาระจร ในวันที่..... ๒๖ ธ.ค. ๖๐.....

หากเห็นชอบด้วย ขอให้โปรดอนุมัติให้เสนอ ครม. ทราบ
 เป็นวาระจร ตามที่.....พ.ร.บ. ๕๕๙.....เสนอ

 (นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัาส)
 เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พลเอก

(วิลาส อรุณศรี)

ลธน.

๒๖ ธ.ค. ๖๐